

úřadu nebo církevního obročí rakouského státního občanství, nebo byl-li uznán vinným zločinem nebo činem trestným ze ziskuchtivosti, proti mravnosti nebo činem působícím veřejné pohoršení, jest státní správa kultu oprávněna žádati za jeho odstranění z úřadu neb obročí. Nevyhoví-li církevní úřady žádosti vlády ve přiměřené lhůtě, jest pokládati úřad neb obročí pro státní obor za uprázdněné a vláda má o to se postarati, aby ony záležitosti, které vznášejí státní zákony na řádného správce duší, po takovou dobu obstarávána byla jinou, vládou ustanovenou osobou, až dotyčný úřad církevní obsazen bude způsobem od státu uznaným.«

V. O správě obročí po čas uprázdnění viz čl. Intercalare.

Obuvnictví.

Obuvnická živnost náleží k živnostem řemeslným:

I. **Rozsah:** Obuvníci jsou oprávněni hotoviti a prodávati boty a střevíce z plsti a sukna, jelikož k výrobě těchto mohou užití látky kterékoli a s výrobky těmi pak mohou obchod vésti (obch. a živ. kom. v Praze, sb. »Freyova a Marešova« č. 1135); náleží tudíž i výroba soukenných střeviců s podešvy koženými k živnostenským oprávněním obuvníků vyhrazeným, nikoli však — rovněž jako ne výroba střeviců plstěných — výroba prostých soukenných střeviců, jichž podešve pozůstávají toliko z několika na se přišitých vrstev soukenných. Výrobu takových prostých střeviců soukenných jest pokládati za živnost volnou (obch. a živ. kom. v Opavě, sb. »Freyova a Marešova« č. 1137). Obuvník jest též oprávněn vyráběti střevíce kožené s dřevěnými podešvy a naopak (obch. a živ. kom. v Celovci, cit. sb. č. 1143).

II. **Výroba obuvnických svrchků dle výnosu min. obch. ve srozumění s min. vn. vydaného tvoří integrující součást živnosti obuvnické a musí tudíž uchazeči o jmenovanou živnost, pokud se provozuje způsobem řemeslným, před nastoupením živnosti podati průkaz způsobilosti podobně jako při nastoupení řemeslné živnosti obuvnické (výn. ze dne 23. května 1888 č. 35903 z r. 1889 cit. sb. č. 1147).**

III. **Výroba ozdob na střevíce ze stužek, látek vlněných a hedbávných jest živností volnou (obch. a živ. kom. v Praze, cit. sb. č. 1148).**

IV. **Obchod s obuvnickými potřebami:** Obuvníci nemají práva prodávati potřeby obuvnické, jelikož dle § 5. dvor. nař. ze dne 12. prosince 1799 živnost obuvnická a obchod potřebami obuvnickými tvoří dvě živnosti rozdílné (obch. a živ. kom. ve Vídni, cit. sb. č. 1152).

V. **Výroba leštidla na boty:** Obuvník může sice leštadlo sám vyráběti potud, pokud ho sám na výrobky své užije, není však oprávněn po živnostensku vyráběti je za účelem prodeje pro cizí spotřebu; jelikož leštadlo slouží k appretuře jistých obuvnických výrobků a úpravě jich pro prodej, nemůže tudíž obuvníku býti bráněno, leštadlo k tomuto účelu připravovati a užívati, kdežto právo k prodeji jeho jakožto samostatného výrobku živnostenského ani ze živnostenského oprávnění obuvníka ani z ustanovení § 37 živ. ř. odvozováno býti nemůže (roz. štýrského místodržitelství ze dne 30. prosince 1895 č. 35023, cit. sb. č. 3041).

Obviněný (v řízení trestním).

I. Pojem.

V řízení před sborovými soudy I. stolice pokládá se osoba, na níž lpí podezření, že dopustila se činu trestného, tenkrát za obviněného, když učiněn byl návrh, aby se zavedlo proti ní přípravné vyšetřování neb

když bez předchozího přípravného vyšetřování spis obžalovací byl podán; za obžalovaného pak teprve tehdy, když proti ní nařízeno hlavní přelíčení a vydání jí v obžalovanost nabylo tudíž moci práva. Předpisů, jež na obviněného se vztahují, jest užití i na obžalovaného a na toho, kdo, jsa podezřelý z činu trestného, během přípravného vyhledávání byl vyslechnut neb k výsledku obeslán nebo do vězení nebo vazby dán, ač nemají-li předpisy ty dle své povahy platnost jen pro vyšetřování přípravné (§ 38 tr. ř.). V řízení před soudy okresními (jakož i v řízení dle práva stanného) pokládá se za obviněného ten, proti komu řízení zavedeno a nečiní se dalšího rozdílu mezi přípravným vyhledáváním a hlavním přelíčením; teprve v řízení opravném proti rozsudku nazývá se obžalovaným.

II. Práva a povinnosti.

Co se týče právního postavení obviněného (obžalovaného), není tento objektem vyšetřování, nýbrž stranou a jest ve hlavním řízení žalobci na roveň postaven. Není tudíž, byť i byl vinen, po právu zavázán, ke své vině se znáti, přiznání učiniti, ano není vůbec ani povinen, soud při vyhledávání pravdy podporovati a nemůže tedy býti nucen odpovídati na předložené otázky (§ 203, 245 tr. ř.). Obviněný má právo vzíti si obhájce (viz čl. Obhájce ve věcech trestních), jakož i nahlédati ve spisy (viz čl. Nahlédání ve spisy). O řízení před sborovým soudem I. stolice jest obviněný vyslýchán v řízení přípravném; hlavní účel výsledku toho jest, aby obviněný zvěděl o důvodech podezření, proti němu svědčících a měl tak příležitost se hájiti a ospravedlniti. Výslech ten má však dále za účel, aby o věci trestní, o kterou běží, zvěděna byla pravda od obviněného, který ne sice po právu avšak mravně jest povinen udati pravdu, byť se tím i k vlastní vině znáti musil. Povinností soudcovou jest tedy snažiti se, aby obviněný se přiznal, jen že nesmí k tomu cíli býti užíváno prostředků donucovacích aniž vyšetřování protahováno (§ 202 tr. ř.).

III. Výslech v řízení přípravném.

K výsledku v přípravném řízení se obviněný zpravidla obešle. V písemné a uzavřené obsílce jest udati, že obeslaný má býti vyslýchán jako obviněný, a nedostavil-li by se, že bude osobně před soud postaven (§ 173 tr. ř.). Výslech koná se v nepřítomnosti žalobce neb ostatních, po zákonu k tomu neoprávněných osob a zpravidla ústně; byl-li by některý bod spletitý, může soudce dovoliti, aby odpověď dána byla písemně. Je-li obviněný spoután, jest mu před výsledkem pouta snítí, ač může-li se tak bez obavy nebezpečí státi; může býti rovněž mu dovoleno, aby se během výsledku posadil. Soudní svědky a to dva přibratí jest tehdy, když obviněný za to žádá, neb pokládá-li to soudce za nutné. Nezná-li obviněný řeč soudní, je-li hluchý nebo němý, jest šetřiti předpisů, jež v případech takových pro svědky platí.

Když byl soudce obviněného napomenul, aby vypovídal dle pravdy, a vyslechl jej v příčině osobních poměrů, má mu povšechně označiti čin trestný, za vinu mu kladený, a k tomu jej míti, aby o dotčené věci souvisle a zevrubně vypravoval. Další otázky, pokud jich třeba, jest zvláště tak předkládati, aby obviněný seznal všechny důvody podezření, proti němu svědčící a měl takto příležitost se ospravedlniti. Uvádí-li skutečnosti neb důkazy své nevinny, jest je vyšetřiti, ač není-li zřejmo, že udání ta směřují jen k průtahu řízení (§ 199 tr. ř.). Co do formy nesmějí býti otázky neurčité, temné, dvojsmyslné neb úskočné; proto nemají kladeny

býti otázky takové, v nichž pokládá se za to, že obviněný se přiznal ke skutečným, ke kterým se ve skutečnosti nepřiznal. Otázky suggestivně t. j. takové, jimiž se předkládají skutkové okolnosti, které teprve odpovědí tázaného zjistiti se mají, smějí se jen tehdy dáti, když obviněný jinak k výpovědi o určité skutkové okolnosti přiveden býti nemohl. Otázky ty buďtež vždy zapsány slovně do protokolu (§ 200 tr. ř.). Zdráhá-li se obviněný odpovídati, neb staví-li se hluchým, němým, šlilým nebo blbým a je-li soudce přesvědčen, že se přetvařuje, seznav to buď sám buď z výpovědi svědků neb dobrozdání znalců, jest obviněnému pouze připomenouti, že svým chováním vyšetřování nezastaví, nýbrž jen svých obran zbaviti se může (§ 203 tr. ř.). Ale i když obviněný přes toto připomenutí od chování svého neupustí, musí mu soudce přece na mysl uvéstí všechny důvody podezření, proti němu svědčící. Nesrovnávají-li se pozdější výpovědi obviněného s jeho dřívějšími, jmenovitě i když dřívější svá doznání odvolává, budiž tázan, proč se uchyluje nebo proč odvolává (§ 204 tr. ř.). Doznání obviněného nezbavuje soudce povinnosti, aby vyšetřil, pokud možno, skutkovou povahu. Je-li však doznání obsáhlé a ostatními výsledky vyšetřování potvrzeno, závisí pokračování v dalším vyhledávání od dotyčných návrhů žalobcových (§ 206 tr. ř.).

IV. Výslech při hlavním přelíčení.

I při hlavním přelíčení jest obžalovaný vyslýchán a to dříve, než počne řízení průvodní. Tento výslech však odchyluje se podstatně od výslechu v řízení přípravném. Účelem jeho jest pouze, poskytnouti obžalovanému příležitost, aby mohl se prohlásiti o poměru svém k činu, z něhož jest obviněn. Předseda nemá tedy při výslechu obžalovaného, jak to ještě nařizoval řád trestní z r. 1850 a 1853, hleděti k předpisům, platným pro soudce v řízení přípravném, nýbrž má počítí výslech tím, že vyzve obžalovaného, aby se o tom prohlásil, zda jest vinen činem trestným, jež mu obžaloba za vinu klade, čili nic. Prohlásí-li obžalovaný, že není vinen, má mu předseda připomenouti, že jest oprávněn proti obžalobě souvisle vyložiti, jak se věc sběhla a po každém jednotlivém průvodu uvéstí, co se mu vidí příhodným. Obžalovaný nemůže býti přidržován, aby zodpovídal otázky mu předkládané a mlčení jeho nesmí tudíž za důkaz proti němu býti pokládáno; odpírá-li odpověď neb uchyluje-li se od svých dřívějších výpovědí, může předseda, zeptav se v poslednějším případě obžalovaného na důvody odchýlování se, zcela neb z části dáti předčísti protokol sepsaný o výpovědích obžalovaného v řízení přípravném. Obžalovaný smí též během hlavního přelíčení s obhájcem svým rozmlouvat; pouze to mu není dovoleno, aby se s ním radil přímo o tom, jak by odpověděti měl na jednotlivé otázky mu předložené (§ 245 tr. ř.).

V. Řízení před soudy okresními.

Tyto předpisy o výslechu obžalovaného platí i pro výslech obviněného v hlavním přelíčení před soudem okresním (§§ 447, 457 tr. ř.); připomenouti jest pouze, že se obviněný může za jistých podmínek při přelíčení dáti zastupovati plnomocníkem (§ 455 tr. ř.).

S uvedenými předpisy o výslechu obviněného (obžalovaného) souhlasí úplně i trestní řád pro Bosnu a Hercegovinu.

VI. Trestní řád vojenský, na zásadě inquisiční spočívající, zná jen obviněného, nikoliv obžalovaného; s obviněným předsevezme se zpravidla výslech všeobecný; popíral-li by však svou vinu, ještě výslech řádný,

jehož účelem jest vyložiti obviněnému jednotlivé okolnosti, na jeho vinu ukazující a přivesti jej tak k tomu, aby buď doznal čin i jeho okolnosti neb odvrátil od sebe obvinění, proti němu svědčící (§ 169 voj. tr. ř.).

Pro stálé tvrdošíjné mlčení a předstírané pomatení smyslů může býti obviněný trestán (§§ 181—184 voj. tr. ř.).

Na principu inquisičním spočívá i řízení o přestupcích důchodkových; i toto zná jen obviněného, s nímž výsledky se předseběhou a jenž může býti trestán, zdráhá-li se odpovídati. Viz čl. Obviněný (v trest. právu důch.).

Literatura. Prof. Dr. F. Storch, Řízení trestní rakouské, Praha, 1887.

Obviněný (v trest. právu důchodkovém).

Vedle zásady naprosté spravedlnosti (punitur, quia peccatum est) jest základní zásadou trestního zákona důchodkového chrániti pokladnu státní a toho, kdo poctivě daň platí, již soudce ve věcech důchodkových při provádění tohoto zákona stále má míti na zřeteli. Soudce v trestních věcech důchodkových má proto stále toho dbáti, aby jednak nebyl někdo před právo poháněn, kdo po zákonu trestu nepodléhá, jednak aby skutek trestný nebyl posuzován přísněji než jak zákon předpisuje; úřady nálezů činící mají povinnost, účelům tr. zák. důch. napomáhati způsobem zákonným a o to pečovati, aby účely ty mařeny nebyly ani přílišnou přísností ani nevhodnou mírností neb promíjením (vyhl. pat. ze dne 11. července 1835 pol. sb. z. sv. 633 tr. zák. důch.). Tr. zák. důch. popřává obviněnému celou řadu práv, k obhajování jeho sloužících, a ukládá soudci důchodkovému za povinnost umožniti obviněnému, aby co možná nejvíce užiti mohl prostředků obranných, po zákonu mu příslušejících. Přísné šetření práv obviněného v trestním řízení důchodkovém jest, jak se zdá, tím důrazněji přikázáno, poněvadž základních zásad každého řízení trestního, veřejnosti a ústnosti se tomuto zákonu nedostává.

I. Obeslání obviněného.

1. Podmíněné obeslání. Ke zvláštnostem trestního řízení důchodkového náleží podmíněné obeslání, jež záleží v tom, že obviněný obešle se s tím výslovným připomenutím, že nedostaví-li se určitého dne, neb nepodá-li do téhož dne písemného prohlášení neb nepožádá-li konečně z platných důvodů za stanovení lhůty nové, že toto opomenutí bude pokládáno za doznání mlčky učiněné, a že na základě jeho bez opětného výsledku obviněného rozhodnuto bude (§ 616 tr. z. důch.).

a) Účel. Podmíněné obeslání sleduje dvojí účel: předem šetření obviněného a zavázaného, jímž dle jejich stavu, bydliště, nebo vůbec dle jejich osobních poměrů může býti obtížno, aby buďsi osobně buďsi skrze zástupce před vyšetřující úřad se dostavili; proto poskytuje se jim podmíněným obesláním možnost, aby se vyhnuli ztrátě času, výlohám, jež by jim vzešly, kdyby se měli na jiné místo dostaviti nebo si zástupce zříditi, a nepřijemnostem, s výsledkem spojeným. Podmíněné obeslání má dále za účel, aby zkráceno bylo řízení v těch případech, kde osobní výslech obviněného neb zavázaného k účelu řízení se nevyhledává (§ 63 úřed. instr. k tr. z. důch.).

b) Náležitosti podmíněného obeslání: Podmíněné obeslání musí se státi vždy písemně a dodáno býti proti písemnému listu na obdrženou. V obeslání tom vytknou se určité a zřetelně okolnosti, o kterých se má obviněný prohlásiti. V podmíněném obeslání má býti stání určeno

na takovou dobu a o včasné dodání obeslání má v ten způsob býti pečováno, aby obviněnému zůstala volná přiměřená doba, nejméně však alespoň třídní, od dodání obeslání až ku stání (§ 617 tr. z. důch.). Je-li obviněný v cizině, obešle se podmíněně i tenkrát, když by po zákonu (618 tr. z. důch.) nepodmíněně měl býti obeslán. K obeslání však musí se připojiti dodatek, že, nedostaví-li se obviněný k vyšetřujícímu úřadu ve stanovený čas, bude proti němu na základě skutkových okolností, jím doznanych, vydán rozsudek v příčině trestu na majetku, kdežto rozhodnutí o tom, zda i jiné tresty neb zostření trestu má míti místa, že vyhradí se řízení zvláštnímu (dek. dv. komory ze dne 15. list. 1841 č. 41063).

2. Nepodmíněné obeslání. Nepodmíněně má se vždy státi obeslání pro přestupky důchodkové, na něž jako trest neb zostření trestu jest stanoveno vězení bez ohledu na tresty majetkové (§ 618 tr. z. důch.). Každý obviněný má zpravidla osobně se dostaviti a bez zástupce odpovídati, kdykoliv úřad toho vyhledává; jinak může se dáti zastupovati zmocněncem (§ 653). Není-li obviněný svéprávný, jest jeho zákonný zástupce oprávněn vše podniknouti, co pro blaho onoho za potřebné uznává. Jej neb zmocněnce jeho jest též ku všem úředním výkonům obeslati, jichž obviněný osobně neb skrze zástupce se účastniti po zákonu jest oprávněn (§ 654 tr. z. důch.).

3. Neznámý pobyt obviněného. Obviněný má v tomto případě, ač nepřesahuje-li cena předmětu přestupku důchodkového 100 zl., býti vyzván, vyhláškou, způsobem v místě obvyklým uveřejněnou, aby se do třiceti dnů dostavil před vyšetřující úřad, jinak že se záležitostí o niž jde, po zákonu bude naloženo. Převyšuje-li cena 100 zl., jest vyhlášku tuto i v časopisech uveřejniti.

II. Obrana obviněného.

1. Obviněný jest oprávněn přednésti vše, co může jeho nevinu dokázati neb ku zmenšení jeho viny sloužiti neb přispívati, ač děje-li se to dle zákonův a předpisů (§ 646 tr. z. důch.).

2. Má na vůli, ku konci řádného řízení svou obranu konečnou přednésti; jest totiž oprávněn dle konečného výsledku vyšetřování vše znovu shrnouti a ústně neb písemně uvésti, co za příčinou své obrany ku platnosti přivésti míní; žádá-li k tomu cíli za povolení lhůty, může mu lhůta taková, nejvýše však 14denní býti povolena. Podal-li obviněný za příčinou svého obhájení písemné podání, musí podání to k protokolu býti připojeno. Obviněný může si vzíti zástupce, jenž by mu spis obhajovací vyhotovil a jest konečně též oprávněn v závěrečném svém prohlášení uvésti nové, pro rozhodnutí důležité okolnosti, které napotom vyšetřující úřad má prozkoumati; pak jest ve vyšetřování pokračovati, až by předmět úplně byl probrán (§ 648 tr. z. důch.).

3. Vnesený rozsudek opravnými prostředky v odpor bráti neb žádost za milost podati může nejen obviněný, nýbrž i jeho příbuzní v linii vzestupující i sestupující, pak jeho manžel neb manželka a poručník (§ 836 tr. z. důch.). Je-li obviněný ve vazbě, může se odvolati neb žádost za milost podati skrze zástupce; není-li ve vazbě, má na vůli vzíti si zástupce, který by odvolání, žádosti za milost neb rekursy podal čili nic (§ 834 tr. z. důch.). Odsouzenému obviněnému jest dovoleno, aby do akt, jež rozsudku za základ sloužily, nahlížel, z nich výtahy si činil a opisy jich si pořídil. Důvody rozsudku jest mu na jeho žádost ihned bezplatně sděliti

(§ 855 tr. z. důch.). Důvody rozsudku 2. stolice se nesdělují (§§ 843, 844, 863, 866 tr. z. důch.). Proti konečnému rozhodnutí úřadu správního ve trestních věcech důchodkových připouští se stížnost ke správnímu dvoru soudnímu (nál. správ. dv. soud. ze dne 24. dubna 1883 č. 972 sb. »Budwinski« č. 1740).

4. Ten, kdo byl odsouzen neb z nedostatku právních důvodů z vyšetřování propuštěn, může kdykoliv žádati za obnovu vyšetřování, může-li opřít se o důkazy, jež v dřívějším vyšetřování uvedeny nebyly a spůsobilé jsou vyvrátiti důvody, pro něž trest byl uložen (§ 882 tr. z. důch.).

III. Výslech obviněného.

1. Výslech stručný t. j. výslech při vyhledávání skutkové povahy, záleží v tom, že stručně vyslechne se ta osoba, jež ve spravedlivém jest podezření, že jest vinna neb účastna přestupku, o nějž běží, ač nalézá-li se v témž neb blízkém místě. Účelem stručného výslechu jest oznámiti obviněnému podezření, na něm lpící, a poskytnouti mu příležitost, aby se buď přiznal a tím řízení zkrátil, neb aby podal toho důkazy, že jest nevinný (§ 585, 588 tr. z. důch.). Jsou-li výsledky výslechu stručného takové, že na základě jich ve vyšetřování po zákonu může býti pokračováno, jest předsevzítí

2. Výslech řádný.

a) Výslech řádný má za účel, aby obviněný zvěděl do podrobnosti o okolnostech, jemu za vinu kladených, i o důvodech, proti němu svědčících a následkem toho k přiznání byl pohnut, odporoval-li by si v čem, aby na to byl upozorněn; vůbec pak má býti při řádném výslechu vše vyšetřeno, co nejen proti obviněnému svědčící, nýbrž i k jeho ospravedlnění sloužiti může (§§ 635, 639, 644 tr. z. důch.).

b) Během vyšetřování má úřad též vyzkoumati, jaké jsou majetkové poměry obviněného, nevyslýchaje však při tom jeho věřitelův a dlužníkův, aby mohl posouditi, bude-li lze dobytí pokutu, jež snad obviněného stihne (§ 652 tr. z. důch.).

c) Obviněný má býti vyslechnut osobně a nikoli skrze zástupce.

d) Odepření odpovědi obviněným: Vzpěčuje-li se obviněný ve výslechu řádném odpovídati na otázky, jemu předkládané, má úřad na vůli buď tak dlouho jej ve vazbě držeti, až by slíbil, řádně odpovídati, neb může mu okolnost za okolností předkládati s tím připomenutím, že okolnosti ty za dokázané se budou pokládati, setrvá-li při svém mlčení; vzpěčuje-li se i potom odpovídati na otázky mu předkládané, jest jeho mlčení za doznání pokládati a výslech skončiti (§ 636 tr. z. důch.).

IV. Usvědčení obviněného.

Obviněný jest usvědčen z přestupku důchodkového, jemu za vinu kladeného, prokáže-li se, že dopustil se jistého jednání neb opomenutí jako návodce, pachatel neb spoluvinník a že jsou tu zákonné podmínky, aby mu vina neb účastenství v přestupku důchodkovém, o nějž jde, přičítati se mohla (§ 755 tr. z. důch.). Prostředky průvodními tedy jsou: doznání, listiny, svědci, setkání se více příznaků (§ 756 tr. z. důch.).

V. Odsouzení obviněného.

Byl-li obviněný usvědčen z jednoho nebo více přestupků důchodkových a následkem toho odsouzen, musí rozsudek obsahovati: způsob a výši trestu, způsob a výši zotření, následky trestu, pokud v trestu samém obsaženy nejsou. Dále musí v rozsudku přesně býti označen přestupek, o němž

bylo rozhodnuto, pak, zdali odsouzený dopustil se přestupku toho jako původce, pachatel, spoluvinník neb účastník a konečně zdaž a jakým obnosem odsuzuje se obviněný k náhradě útrat, vyšetřováním vzešlých (§ 826 tr. z. důch.). Osobní neb věcné ručení za útraty, vzešlé vězněním odsouzeného, při trestech důchodkových se nepřipouští (§ 2 nař. ze dne 14. července 1890 č. 150 ř. z.).

VI. Osvobození obviněného.

Shledá-li úřad buďsi hned z počátku nebo během dalšího vyšetřování, že proti obviněnému není žádného důvodného podezření, jest naléztí, že obviněný přestupkem, jemu za vinu kladeným, vinen není; zanikl-li trest, jest naléztí, že obviněný pro přestupek, jemu za vinu kladený, trestán býti nemůže. Nevyplyvá-li z vyšetřování sice žádný právní důkaz, že by byl obviněný dopustil se přestupku, o který běží, stává-li však přece proti němu důvodné podezření, budiž prohlášeno, že vyšetřování pro nedostatek právních důkazů se zrušuje (§§ 809, 810 tr. z. důch.).

VII. Oznámení a vydání obviněného trestnímu soudu.

Vycházejí-li z vyšetřování na jevo okolnosti, pro něž by se mohlo zavést řízení dle všeob. tr. zákona, jest ihned oznámiti věc trestnímu soudu a připojiti dotaz, má-li obviněný tomuto soudu býti dodán. Jde-li o zločin a prohlásí-li soud, že dodání obviněného jest nutné, budiž obviněný ihned soudu tomu vydán. Ve všech ostatních případech (při přečinech neb přestupcích) jest obviněného vydati příslušnému úřadu trestnímu teprve, když skončeno bylo vyšetřování o přestupku důchodkovém (§ 649, 650).

Obžaloba v řízení trestním.

I. Pojem a druhy.

Trestní řád rakouský spočívá na zásadě obžalovací, dle které soudní stíhání nastupuje toliko k návrhu žalobcově (§ 2 odst. 1 tr. ř.). Tento návrh, kterým se určitá osoba ze spáchání určitého činu trestního obviňuje a za její potrestání se žádá, nazývá se obžalobou v širším smyslu a v tomto smyslu patří sem též návrh na zavedení přípravného vyšetřování. V užším smyslu značí pak obžaloba návrh obsažený ve spise obžalovacím nebo návrh podaný během hlavního přelíčení (§ 263, 321 tr. ř.) na použití zákona proti určité osobě pro určitý čin trestní. Obžaloba jest buď veřejná, buď soukromá, dle toho, stíhá-li se čin trestní z povinnosti úřední nebo k žádosti účastníkově. Veřejná obžaloba jest pravidlem; toliko výjimkou má soukromá místo při těchto přečinech a přestupcích:

a) při přečinech proti literárnímu a uměleckému majetku (§ 467 tr. z.), při přečinech proti bezpečnosti cti dle § 493 tr. z., leč že by tento přečin proti některé sněmovně říšské rady, nebo proti zemskému sněmu nebo proti veřejnému úřadu směřoval (čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862 č. 8 ř. z. z r. 1863), při přečinu proti čl. IV. bankovní akty (zákon ze dne 21. května 1887 č. 51 ř. z.) a konečně při přečinech zasahání v právo známky (§ 26. zákona ze dne 6. ledna 1890 č. 19 ř. z.);

b) při přestupcích krádeže a zpronevření mezi manžely, rodiči a dětmi, pokud žijí ve společné domácnosti (§ 463 tr. z.); při přestupcích v § 487 až 492; pak v 496 a 497 tr. z. uvedených proti bezpečnosti cti vyjma případ pod a) uvedený; při přestupku cizoložství (§ 502, 503 tr. z.), svedení nezletilého příbuzného jiným soudruhým v domácnosti žijícím a smilstva páchaného sloužící osobou ženskou s neplnoletým v domácnosti